

ที่ นท ๐๙๑๑/ว ๓๘๑๖

กรมที่ดิน

ถนนพระพิพิธ กท ๑๐๒๐๐

๑๘ กุมภาพันธ์ ๒๕๒๕

เรื่อง การออกหนังสือรับรองการทำประโยชน์เฉพาะราย

เรียน ผู้ว่าราชการจังหวัด ทุกจังหวัด (เว้นกรุงเทพมหานคร)

สิ่งที่ส่งมาด้วย ระเบียบกรมที่ดิน ว่าด้วยการออกหนังสือรับรองการทำประโยชน์เฉพาะราย

พ.ศ.๒๕๒๕ จำนวน ๑ ชุด ๕ ฉบับ

กรมที่ดินขอส่งระเบียบกรมที่ดิน ว่าด้วยการออกหนังสือรับรองการทำประโยชน์เฉพาะราย พ.ศ.๒๕๒๕ มาเพื่อโปรดทราบ และแจ้งให้เจ้าหน้าที่ที่ดินทราบเพื่อถือปฏิบัติต่อไป.

ขอแสดงความนับถือ

(นายรัตนคค์ คิริโรจน์)

รองอธิบดี ปฏิบัติราชการแทน

อธิบดีกรมที่ดิน

กองหนังสือสำคัญ

โทร. ๒๒๓๐๘๙๔

ระเบียบกรมที่ดิน

ว่าด้วยการออกหนังสือรับรองการทำประโยชน์เฉพาะราย

พ.ศ. ๒๕๒๔

โดยที่เป็นการสมควรปรับปรุงระเบียบกรมที่ดิน ว่าด้วยการออกหนังสือรับรองการทำประโยชน์ (น.ส.๓ ก.) เฉพาะราย พ.ศ.๒๕๑๗ เสียใหม่ให้เหมาะสมยิ่งขึ้น กรมที่ดินจึงวางระเบียบไว้ดังนี้

ข้อ ๑ ระเบียบนี้เรียกว่า "ระเบียบกรมที่ดินว่าด้วยการออกหนังสือรับรองการทำประโยชน์เฉพาะราย พ.ศ.๒๕๒๔"

ข้อ ๒ ระเบียบนี้ให้ใช้บังคับตั้งแต่วันที่ ๑ มีนาคม ๒๕๒๔ เป็นต้นไป

ข้อ ๓ ให้ยกเลิกระเบียบกรมที่ดิน ว่าด้วยการออกหนังสือรับรองการทำประโยชน์ (น.ส.๓ ก.) เฉพาะราย พ.ศ.๒๕๑๗

บรรดาระเบียบ ข้อบังคับ หรือคำสั่งอื่นใดในส่วนที่กำหนดไว้แล้วในระเบียบนี้ หรือซึ่งขัดหรือแย้งกับข้อกำหนดในระเบียบนี้ ให้ใช้ระเบียบนี้แทน

ข้อ ๔ ในกรณีที่รัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทย ได้ประกาศยกเลิกอำนาจหน้าที่ของหัวหน้าเขต นายอำเภอ หรือปลัดอำเภอผู้เป็นหัวหน้าประจำกิ่งอำเภอ ตามความในมาตรา ๑๕ แห่งพระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายที่ดิน (ฉบับที่ ๔) พ.ศ.๒๕๒๔ ให้อำนาจหน้าที่ของหัวหน้าเขต นายอำเภอ หรือปลัดอำเภอผู้เป็นหัวหน้าประจำกิ่งอำเภอตามระเบียบนี้ เป็นอำนาจหน้าที่ของเจ้าพนักงานที่ดิน

ข้อ ๕ ให้ผู้อำนวยการกองหนังสือสำคัญรักษาการตามระเบียบนี้

หมวด ๑

การออกหนังสือรับรองการทำประโยชน์ โดยใช้ระวางรูปถ่ายทางอากาศ (น.ส.๓ ก.)

ส่วนที่ ๑

การรับคำขอ

ข้อ ๖ เมื่อเจ้าของที่ดินประสงค์จะขอลอก น.ส.๓ ก. ตามมาตรา ๔๕ แห่งประมวลกฎหมายที่ดิน ให้นำหลักฐานเดิมของที่ดินแปลงที่ขอ เช่น แบบแจ้งการครอบครอง (ส.ค.๑) ใบจอง ใบทะเบียนจำ ใบรับแจ้งความประสงค์จะได้สิทธิในที่ดิน (แจ้งการครอบครอง

ตามมาตรา ๒๗ ตรี แห่งประมวลกฎหมายที่ดิน) และหนังสือสำคัญแสดงการทำประโยชน์
ที่ออกตามกฎหมายว่าด้วยการจัดที่ดินเพื่อการครองชีพ ยื่นต่อเจ้าหน้าที่เพื่อประกอบคำขอ

ข้อ ๗ การขอออก น.ส.๓ ก.ตามมาตรา ๕๕ ทวิ แห่งประมวลกฎหมายที่ดิน
ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยประกาศของคณะปฏิวัติ ฉบับที่ ๕๖ ลงวันที่ ๒๕ กุมภาพันธ์ ๒๕๑๕
กรณีครอบครองที่ดินมาก่อนวันที่ประมวลกฎหมายที่ดินใช้บังคับ แต่มิได้แจ้งการครอบครอง
และเป็นที่ดินอยู่นอกเขตที่ป่าไม้ เมื่อไต่สวนคำขอแล้วให้สอบสวนและบันทึกถ้อยคำผู้ขอ
ด้วยแบบพิมพ์ ท.ค.๑๖ ว่า ที่ดินที่ขอมีการ เริ่มเข้าครอบครองเมื่อใด ใคร เป็นผู้ครอบครอง
ทำประโยชน์อะไร มีหลักฐานอย่างไร เพราะเหตุใดจึงไม่แจ้งการครอบครอง มีการ
ครอบครองต่อเนื่องกันมาอย่างไร ผู้ขอได้ที่ดินมาอย่างไร ตั้งแต่เมื่อใด มีหลักฐานอย่างไร
หากเป็นที่ดินซึ่งอยู่ในตำบลและอำเภอซึ่งมีการประกาศเดินสำรวจออกหนังสือแสดงสิทธิในที่ดินแล้ว
เพราะเหตุใดจึงไม่แจ้งความประสงค์จะได้สิทธิในที่ดินหรือนำเดินสำรวจ การขอออก น.ส.๓ ก.
มีความจำเป็นอย่างไร

ข้อ ๘ ให้ผู้ขอชี้ตำแหน่งที่ดินในระวางรูปถ่ายทางอากาศ แล้วจำลองรายละเอียด
บริเวณที่ดินลงในแบบคำชี้แจงเรื่องตรวจ และชี้ระวางรูปถ่ายทางอากาศ (ร.ว.๑๐ ก.)
สอบถามชื่อเจ้าของที่ดินข้างเคียง หากปรากฏว่าข้างเคียงด้านใดได้มีการออกหนังสือ
แสดงสิทธิในที่ดินไปแล้ว ให้ตรวจหลักฐานทางทะเบียนที่ดินว่า ผู้ใดเป็นเจ้าของ และเขียน
เครื่องหมายที่ดินกับชื่อเจ้าของที่ดินข้างเคียงตามหลักฐานทางทะเบียนที่ดิน

ข้อ ๙ เขียนคำขอในแบบพิมพ์คำขอรับรองการทำประโยชน์ (น.ส.๑) หน้าแรก
ลงบัญชีรับทำการและคุมเรื่อง (ท.อ.๑๔) เรียกค่าธรรมเนียมเป็นค่าคำขอ ตามกฎกระทรวง

กรณีขอออก น.ส.๓ ก.ตามข้อ ๗ ให้เขียนข้อความด้วยอักษรสีแดงภายในวงเล็บ
ต่อท้ายคำขอและในช่องหมายเหตุบัญชีรับทำการและคุมเรื่อง (ท.อ.๑๔) ว่า "มิได้แจ้ง
การครอบครอง"

ข้อ ๑๐ การขอออก น.ส.๓ ก.ตามข้อ ๗ หากผลการสอบสวนผู้ขอและตรวจสอบ
หลักฐานต่าง ๆ แล้ว เห็นว่าผู้ขอมีพฤติการณ์ฝ่าฝืนมาตรา ๒๗ ตรี แห่งประมวลกฎหมายที่ดิน
ให้เจ้าหน้าที่ผู้รับคำขอทำความเข้าใจเสนอตามลำดับก่อนนายอำเภอหรือปลัดอำเภอผู้เป็นหัวหน้า
ประจำกิ่งอำเภอ ว่าไม่อาจดำเนินการตามคำขอได้เพราะเหตุใด แล้วแจ้งผู้ขอ กับให้ผู้ขอ
ลงชื่อรับทราบไว้ในคำขอด้วย และให้ส่งยกคำขอกับเจ้าหน้าที่บัญชีรับทำการ

หากผู้ขอยืนยันว่า มิได้ฝ่าฝืนกฎหมายโดยขอให้ดำเนินการตามลำดับ จนกว่า
จังหวัดจะพิจารณาวินิจฉัย และยินยอมเสียค่าใช้จ่ายในการพิสูจน์สอบสวนการกระทำประ โยชน์
ให้มันที่ถ้อยคำผู้ขอไว้ แล้วดำเนินการต่อไป

ข้อ ๑๑ กำหนดจำนวนเงินค่าใช้จ่าย และเงินค่าธรรมเนียม แล้วเรียก
ไว้เป็นเงินมัดจำในการพิสูจน์สอบสวนการกระทำประ โยชน์ เขียนใบเสร็จรับเงินมอบให้ผู้ขอ
เก็บใบเสร็จรับเงินฉบับสำเนาณีกติคค่าขอไว้พร้อมกับเขียนใบนัด (ท.ค.๒ ก.) กำหนด
วันนัดทำการพิสูจน์ จากและสถานที่ที่จะพบผู้ขอ

ส่วนที่ ๒

การนักพิสูจน์สอบสวนและแจ้งเจ้าของที่ดินข้างเคียง

ข้อ ๑๒ การแจ้งเจ้าของที่ดินข้างเคียงมาระวังแนวเขต และลงชื่อรับรอง
เขตที่ดิน การส่งหนังสือแจ้ง การเตรียมหลักไม้แก่นสำหรับปักตามมุมเขต การมอบใบนัด
พิสูจน์สอบสวนการกระทำประ โยชน์ และการมอบหมายให้เจ้าหน้าที่ออกไปดำเนินการ ให้ปฏิบัติตาม
ระเบียบกรมที่ดินว่าด้วยการแบ่งแยก และตรวจสอบเนื้อที่หนังสือรับรองการกระทำประ โยชน์
พ.ศ.๒๔๒๔ โดยอนุโลม

ข้อ ๑๓ กรณีที่ดินอยู่ในเขตป่าไม้ เขตนิคมสหกรณ์ เขตนิคมสร้างตนเอง
เขตปฏิรูปที่ดิน ฯลฯ ซึ่งจะต้องแจ้งให้คณะกรรมการหรือหัวหน้าหน่วยงานที่รับผิดชอบ
ร่วมตรวจพิสูจน์สอบสวนการกระทำประ โยชน์ ตามบันทึกข้อตกลงระหว่างกรมที่ดินกับหน่วยงาน
ที่เกี่ยวข้องหรือระเบียบกรมที่ดิน ให้นำหมายออกไปดำเนินการในคราวเดียวกัน

ส่วนที่ ๓

การพิสูจน์สอบสวนการกระทำประ โยชน์และรังวัดทำแผนที่

ข้อ ๑๔ ให้เจ้าของที่ดิน เจ้าของที่ดินข้างเคียง นำชี้แนวเขตที่ดินและปักหลักเขต
ต่อหน้าเจ้าหน้าที่ แล้วให้เจ้าของที่ดิน เจ้าของที่ดินข้างเคียง พยานและผู้ปกครองท้องที่
ลงชื่อค่านหลังคำขอรับรองการกระทำประ โยชน์

ผู้ขอพิสูจน์และเจ้าหน้าที่ตรวจสอบว่า กรณีผู้ขออ้างว่ามีสิทธิครอบครองได้ทำ
หรือใช้ประโยชน์อะไรลงในที่ดิน กิจกรรมที่ทำสมควรแก่เนื้อที่และสภาพของที่ดินในท้องถิ่นหรือไม่
ระบุนิคมของการกระทำประ โยชน์ ถ้าเป็นการเพาะปลูกพืชไร่ ได้ทำคติดอกกันหรือหอกทิ้งไปบ้าง

เพราะเหตุใด เป็นระยะเวลาเท่าใด กับให้สอบสวนผู้ขอและพยานให้ข้อเท็จจริงว่า ที่ดินดังกล่าวผู้ขอได้ครอบครองทำประโยชน์อยู่ บันทึกลงคำผู้ขอและพยานลงในคำขอ รับรองการทำประโยชน์ ตอนรายการได้สวนผู้นำพิสูจน์และพยาน กับให้พยานอย่างน้อย สองคนลงชื่อในช่องพยาน ส่วนช่องรูปแผนที่โดยประมาณไม่ต้องเขียนลงด้านหลังคำขอ

ข้อ ๑๕ ถ้ามีการโต้แย้งสิทธิในที่ดินทั้งแปลง ให้บันทึกถ้อยคำโต้แย้งสิทธิ ด้วยแบบพิมพ์ ท.ค.๑๖ ไว้เป็นหลักฐาน ว่าผู้โต้แย้งอ้างสิทธิในที่ดินอย่างไร และให้ผู้โต้แย้งสิทธิ รับทราบว่าจะไปยื่นคำขอโต้แย้งการออก น.ส.๓ ก.ต่อนายอำเภอหรือปลัดอำเภอผู้เป็นหัวหน้า ประจำกิ่งอำเภอภายในเวลาสมควร หากไม่ไปยื่นคำขอโต้แย้งภายในเวลาดังกล่าว ให้ถือว่า ไม่ประสงค์จะโต้แย้งสิทธิในที่ดิน

กรณีโต้แย้งสิทธิเกี่ยวกับแนวเขตที่ดิน ให้ดำเนินการ เช่นเดียวกับวรรคหนึ่ง และทำการรังวัดแสดงเขตที่โต้แย้งสิทธิ โดยให้มีรายละเอียดเกี่ยวกับแนวเขต สิ่งก่อสร้าง ต้นไม้ยืนต้น หรือถาวรวัตถุอื่น ๆ ลงในรูปแผนที่ตามที่ผู้กรณีนำชี้ แล้วทำแผนที่ประมาณ ให้ผู้กรณีลงชื่อรับรองไว้ เพื่อประกอบการพิจารณาของชั้นต่อไปเปรียบเทียบ

ข้อ ๑๖ ให้เจ้าหน้าที่ตรวจสอบว่า เขตที่ดินที่ผู้ขอมาพิสูจน์สอบสวนการทำ ประโยชน์ ถูกต้องตรงตามหลักฐานที่ดินเดิมหรือไม่ เพราะเหตุใด มีการสมยอม ให้บัน ทึบหรือแลกเปลี่ยนที่ดิน โดยผ่านกฎหมายหรือไม่ และหากแนวเขต ระยะ ข้างเคียงเปลี่ยนแปลง ให้บันทึกถ้อยคำผู้ขอและเจ้าของที่ดินข้างเคียงถึงสาเหตุแห่งการเปลี่ยนแปลง เพื่อประกอบการ พิจารณา

ข้อ ๑๗ การขอออก น.ส.๓ ก.ตามข้อ ๙ ให้สอบสวนกำนัน ผู้ใหญ่บ้าน หรือนายกเทศมนตรี (กรณีที่ดินตั้งอยู่ในเขตเทศบาล) ด้วยแบบพิมพ์ ท.ค.๑๖ ว่า ผู้ขอได้ ครอบครองและทำประโยชน์ในที่ดินมาก่อน หรือครอบครองต่อเนื่องมาจากผู้ครอบครองเดิม ซึ่งเริ่มเข้าครอบครองที่ดินมาก่อนวันที่ประมวลกฎหมายที่ดินใช้บังคับหรือไม่ มีหลักฐานอย่างไร แสดงว่าได้มีการทำหรือมีมาก่อนวันที่ประมวลกฎหมายที่ดินใช้บังคับหรือไม่ หรือมีหลักฐานอื่น อันควร เชื่อได้ว่าได้ทำติดต่อกันมาก่อนวันที่ประมวลกฎหมายที่ดินใช้บังคับ แล้วรวบรวมหลักฐาน ต่าง ๆ ที่ผู้ขออ้างและนำมาแสดง (ถ้ามี) รวมเรื่องไว้

ข้อ ๑๘ การขอออก น.ส.๓ ก.ในบริเวณพื้นที่ตามข้อ ๑๓ ให้ถือปฏิบัติตาม ระเบียบหรือบันทึกข้อตกลงระหว่างกรมที่ดินกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ซึ่งใช้บังคับอยู่ในขณะนั้น แล้วแต่กรณี

ข้อ ๑๕ วิธีการปักหลักเขตที่ดิน การเปลี่ยนเส้นเขตที่ดินจากเส้นคดไปคดมาเป็นเส้นตรง การปักหลักเขตกรรมเขตที่ดินไม่ได้ ให้ถือปฏิบัติตามระเบียบกระทรวงมหาดไทย ว่าด้วยการรังวัดปักหลักหมายเขตที่ดิน พ.ศ.๒๕๒๗ ลงวันที่ ๓๐ พฤศจิกายน ๒๕๒๗ โดยอนุโลม

ข้อ ๒๐ ให้ตรวจสอบแนวเขตที่ดินให้ตรงกับตำแหน่งและลวดลายในระวางรูปถ่ายทางอากาศ และทำการรังวัดตามหลักวิชาการรังวัดทำแผนที่เบื้องต้น ขึ้นรูปและลงที่หมายแปลงที่ดิน โดยมาตราส่วนที่เหมาะสม และให้ใช้ ร.ว.๖๗ เป็นต้นร่างแผนที่ แล้วคำนวณเนื้อที่โดยการสอบแสด หรือทางคณิตศาสตร์ นำรูปที่ดินตามลวดลายที่ตรวจสอบแล้วไปลงที่หมายในระวางรูปถ่ายทางอากาศและระวางแผนที่

ให้เลขที่ดินประจำแปลง โดยต่อเลขที่ดินจากบัญชีต่อเลขที่ดิน (น.ส.๖) ประจำระวางรูปถ่ายทางอากาศแผ่นนั้น ๆ

ข้อ ๒๑ การลงที่หมายรูปแผนที่ การเขียนรายการรังวัด และเขียนต้นร่างแผนที่ ให้ถือปฏิบัติตามระเบียบกรมที่ดิน ว่าด้วยการรังวัดสอบเขต แบ่งแยก และรวมโฉนดที่ดิน พ.ศ.๒๕๒๗ ลงวันที่ ๓ กุมภาพันธ์ ๒๕๒๗ โดยอนุโลม และให้จำลองตำแหน่งที่ดินในระวางรูปถ่ายทางอากาศ ลงไว้ในที่ว่างของต้นร่างแผนที่ด้วย โดยแสดงเขตติดต่อกันไม่ต้องเขียนข้างเคียง

ข้อ ๒๒ วิธีการจำลองและการเขียนรูปแผนที่ ให้ถือปฏิบัติตามระเบียบกรมที่ดิน ว่าด้วยการรังวัดสอบเขต แบ่งแยก และรวมโฉนดที่ดิน พ.ศ.๒๕๒๗ ลงวันที่ ๓ กุมภาพันธ์ ๒๕๒๗ โดยอนุโลม และการจำลองรูปแผนที่กระดานบาง (ร.ว.๕ ก.) ประกอบเรื่อง ให้ปฏิบัติดังนี้

๒๒.๑ จำลองรูปแผนที่กระดานบาง จากต้นร่างแผนที่ (ร.ว.๖๗) ๑ ฉบับ

๒๒.๒ จำลองรูปแผนที่กระดานบาง จากตำแหน่งที่ดินในระวางรูปถ่ายทางอากาศ ๑ ฉบับ

ส่วนที่ ๔

ค่าธรรมเนียมและค่าใช้จ่าย

ข้อ ๒๓ ค่าธรรมเนียมและค่าใช้จ่าย เกี่ยวกับการพิสูจน์สอบสวนการทำประโยชน์ในการออก น.ส.๓ ก.ตลอดจนการจัดทำรายงานการเดินทางและใบสำคัญคู่จ่าย ให้ถือปฏิบัติตามระเบียบกรมที่ดิน ว่าด้วยการแบ่งแยกและตรวจสอบเนื้อที่หนังสือรับรองการทำประโยชน์ พ.ศ.๒๕๒๕ ลงวันที่ ๑๓ มกราคม ๒๕๒๕ โดยอนุโลม

ส่วนที่ ๕

การรายงานพิสูจน์สอบสวนการทำประโยชน์และทำแผนที่

ข้อ ๒๔ รายงานการพิสูจน์สอบสวนการทำประโยชน์ ให้ใช้แบบ ร.ว.๓
โดยให้มีรายละเอียดดังนี้

๒๔.๑ เจ้าของที่ดินข้างเคียงมาระวังแนวเขตและลงชื่อรับรองเขตทุกด้าน
หรือไม่ ขาดข้างเคียงด้านใด ใด เป็นเจ้าของ

๒๔.๒ มีผู้โต้แย้งสิทธิหรือไม่ โต้แย้งสิทธิทั้งแปลงหรือโต้แย้งสิทธิ
เกี่ยวกับแนวเขตที่ดิน

๒๔.๓ หลักฐานที่ดินเดิมคืออะไร มีระยะข้างเคียงและเนื้อที่ประมาณเท่าใด
รังวัดใหม่ รูปแผนที่ ระยะ เนื้อที่และข้างเคียงเปลี่ยนแปลงหรือไม่ เพราะเหตุใด

๒๔.๔ นำรูปแผนที่ลงระวางรูปถ่ายทางอากาศแล้ว ทบที่ดินแปลงข้างเคียง
หรือไม่ หากทบที่ดินแปลงข้างเคียงเป็นเพราะเหตุใด สมควรดำเนินการอย่างไร

๒๔.๕ ความเห็นของคณะกรรมการหรือหัวหน้าหน่วยงานที่ออกไปร่วมพิสูจน์
สอบสวนการทำประโยชน์ เป็นประการใด

๒๔.๖ ผู้ขอได้ครอบครองทำประโยชน์ในที่ดินตามสมควรแก่สภาพของ
ท้องถิ่นหรือไม่ อยู่ในหลักเกณฑ์ที่จะออก น.ส.๓ ก.ได้หรือไม่ เพียงไร

๒๔.๗ ข้อเท็จจริงอื่น ๆ (ถ้ามี) ที่สมควรจะลงรายงาน

ข้อ ๒๕ นำคำขอและเอกสารที่เกี่ยวข้องทั้งหมดเสนอผู้ตรวจเรื่อง หรือเจ้าหน้าที่
บริหารงานที่ดินอำเภอ ภายใน ๑๕ วัน นับแต่วันพิสูจน์สอบสวนการทำประโยชน์เสร็จ หากไม่เสร็จ
ภายในกำหนด ให้ทำบันทึกชี้แจงเหตุผล และความจำเป็นประกอบเรื่อง เสนอผู้บังคับบัญชา
เพื่อพิจารณา

ส่วนที่ ๖

การตรวจ เสนอเรื่อง

ข้อ ๒๖ การตรวจเรื่อง เพื่อเสนอนายอำเภอหรือปลัดอำเภอผู้เป็นหัวหน้า
ประจำกิ่งอำเภอสั่งการให้ปฏิบัติตามระเบียบกรมที่ดิน ว่าด้วยการแบ่งแยกและตรวจสอบเนื้อที่
หนังสือรับรองการทำประโยชน์ พ.ศ.๒๕๒๕ ลงวันที่ ๑๓ มกราคม ๒๕๒๕ โดยอนุโลม

ส่วนที่ ๓

การประกาศและสอบสวนเปรียบเทียบ

ข้อ ๒๗ ประกาศการออก น.ส.๓ ก.มีกำหนดสามสิบวัน และให้ประกาศภายใน ๗ วันทำการ นับแต่วันรับเรื่องคืนจากเจ้าหน้าที่ผู้ที่ได้รับมอบหมายให้พิสูจน์สอบสวนการทำประโยชน์

ข้อ ๒๘ กรณีผู้ใดแย้งสิทธิในที่ดิน เมื่อครบกำหนดประกาศให้นายอำเภอหรือปลัดอำเภอเป็นผู้เป็นหัวหน้าประจำกิ่งอำเภอ ทำการสอบสวนเปรียบเทียบ ถ้าตกลงกันได้ ก็ให้ดำเนินการไปตามที่ตกลง หากตกลงกันไม่ได้ให้พิจารณาสั่งการไปตามที่เห็นสมควร แล้วแจ้งเป็นหนังสือให้คู่กรณีทราบ และให้ฝ่ายที่ไม่พอใจไปดำเนินการฟ้องต่อศาลภายในกำหนดหกสิบวัน นับแต่วันรับทราบคำสั่ง

ในกรณีที่ไปฟ้องต่อศาลแล้ว ให้รอเรื่องไว้ เมื่อศาลได้พิพากษาหรือมีคำสั่งถึงที่สุดประการใด จึงให้ดำเนินการไปตามกรณี ถ้าไม่ฟ้องภายในกำหนด ให้ดำเนินการไปตามที่นายอำเภอหรือปลัดอำเภอเป็นผู้เป็นหัวหน้าประจำกิ่งอำเภอสั่ง แล้วแต่กรณี

ส่วนที่ ๔

การเสนอเรื่องขออนุมัติหรือขอความเห็นชอบ

ข้อ ๒๙ ผู้แจ้งการครอบครองตามมาตรา ๒๗ ทวิ แห่งประมวลกฎหมายที่ดิน หรือผู้ขอออก น.ส.๓ ก.ตามมาตรา ๕๕ ทวิ แห่งประมวลกฎหมายที่ดิน กรณีมีความจำเป็นก่อนออก น.ส.๓ ก.ให้ส่งคำขอและหลักฐานการดำเนินการเรื่องทั้งหมดให้จังหวัดพิจารณาอนุมัติตามระเบียบคณะกรรมการจัดที่ดินแห่งชาติ

กรณีขอออก น.ส.๓ ก.ตามแบบแจ้งการครอบครอง (ส.ค.๑) ซึ่งรังวัดทำแผนที่ได้เนื้อที่เกินกว่า ๑๐๐ ไร่ ให้ส่งคำขอและหลักฐานการดำเนินการเรื่องทั้งหมดผ่านจังหวัดไปยังกรมที่ดินเพื่อพิจารณาให้ความเห็นชอบ

การดำเนินการดังกล่าวข้างต้น ให้กระทำได้โดยไม่ชักช้า

ส่วนที่ ๕

การสร้างและแจก น.ส.๓ ก.

ข้อ ๓๐ เมื่อประกาศครบกำหนด และดำเนินการในส่วนที่เกี่ยวข้องตามขั้นตอนต่าง ๆ กับพิจารณาเห็นว่า ที่ดินที่ขอออก น.ส.๓ ก.อยู่ในหลักเกณฑ์ตามกฎหมายและระเบียบแล้ว

ให้ขอเบิกแบบพิมพ์ น.ส.๓ ก. โดยทำบันทึกขอเบิกและจ่ายแบบพิมพ์ไว้ในรายงานการรังวัด
(ร.ว.๓)

ข้อ ๓๑ สร้าง น.ส.๓ ก. โดยใช้แบบพิมพ์ชนิดเขียนทั้งสองฉบับ เขียนชื่อตัว
ชื่อสกุล ที่อยู่ ตำแหน่งที่ดิน ตามที่ปรากฏในคำขอ (น.ส.๑) จำลองรูปแผนที่ เขียนเนื้อที่
จากรูปแผนที่ที่กระดานวางที่จำลองมาจากต้นร่างแผนที่ ลงในแบบพิมพ์ให้ครบถ้วน กับให้ต่อ
ทะเบียนหนังสือรับรองการทำประโยชน์ (น.ส.๔) ลำดับสุดท้ายในคำขอนั้น และนำเลขที่
น.ส.๓ ก. จากทะเบียนไปเขียนไว้ในช่องเลขที่ น.ส.๓ ก. พร้อมกับให้เลขที่เดิม.....
หน้า.....

น.ส.๓ ก. ที่ออกสืบเนื่องจากใบจองหรือหนังสือสำคัญแสดงการทำประโยชน์
ที่ออกตามกฎหมายว่าด้วยการจัดที่ดินเพื่อการครองชีพ และอยู่ในข้อกำหนดห้ามโอนตามกฎหมาย
ให้เขียนข้อกำหนดห้ามโอนไว้ในสารบัญจดทะเบียน โดยเว้น วัน เดือน ปีไว้

ให้เขียนตำแหน่งที่ดินและทะเบียน น.ส.๓ ก. ไว้มุมบนด้านขวาของคำขอ
(น.ส.๑) ตามตัวอย่างนี้

"ระวางรูปถ่ายทางอากาศหมายเลข.....แผนที่.....
เลขที่ดิน.....น.ส.๓ ก. เลขที่.....
เล่ม.....หน้า.....ตำบล.....

ข้อ ๓๒ หลักฐานที่ดินเดิม เป็นแบบแจ้งการครอบครอง (ส.ค.๑) ใบจอง
ใบรับแจ้งความประสงค์จะไต่สิทธิในที่ดิน ให้หมายเหตุในทะเบียนการครอบครองที่ดินว่า
ไต่ออก น.ส.๓ ก. เลขที่เท่าใด แล้ววัน เดือน ปีใด

ให้นำหลักฐานที่ดินเดิม ฉบับอำเภอบริการ (ถ้ามี) และฉบับเจ้าของที่ดินมาชี้ค่อม
และบันทึกด้วยอักษรสีแดงว่า ไต่ออก น.ส.๓ ก. เลขที่.....เท่าใด แล้ววัน เดือน ปีใด

ข้อ ๓๓ บันทึกเสนอความเห็นก่อนนายอำเภอหรือปลัดอำเภอผู้เป็นหัวหน้า
ประจำกิ่งอำเภอ ในที่ว่างด้านหลัง ร.ว.๓ เพื่อให้ลงชื่อใน น.ส.๓ ก. และประทับตรา
ประจำตำแหน่งกับให้ลงชื่อกำกับการออก น.ส.๓ ก. ในทะเบียนการครอบครองที่ดิน และ
หลักฐานที่ดินเดิมตามข้อ ๓๒ ให้เขียนวันที่ออก ลงใน น.ส.๓ ก. แล้วประทับตราประจำตัว

ข้อ ๓๔ แจ้งผู้ขอมารับ น.ส.๓ ก. ภายใน ๕ วันทำการนับแต่วันที่นายอำเภอ
หรือปลัดอำเภอผู้เป็นหัวหน้าประจำกิ่งอำเภอลงชื่อแล้ว โดยให้ผู้ขอลงชื่อรับ น.ส.๓ ก.
ท้ายคำขอ (น.ส.๑) แล้วเรียกค่าธรรมเนียมออก น.ส.๓ ก. ตามกฎกระทรวง

ถ้าเป็น น.ส.๓ ก.ที่มีข้อกำหนดห้ามโอน ให้เขียนวัน เดือน ปี ในวันที่
ผู้ขอมารับ น.ส.๓ ก. ให้นำอำเภอหรือปลัดอำเภอผู้เป็นหัวหน้าประจำกิ่งอำเภอลงชื่อ
และ วัน เดือน ปี กำกับไว้

ส่วนที่ ๑๐

การรายงานการออก น.ส.๓ ก.

ข้อ ๓๕ ให้นำรูปแบบที่กระตามบางที่จำลองจากตำแหน่งที่ดินในระหว่าง
รูปถ่ายทางอากาศ ๑ ฉบับ ตามข้อ ๒๒.๒ กับรายงานการออก น.ส.๓ ก.ตามทะเบียนหนังสือ
รับรองการทำประโยชน์ (น.ส.๔) ส่งให้สำนักงานที่ดินจังหวัด เพื่อลงตำแหน่งที่ดินที่ออก
น.ส.๓ ก.ใหม่ ในระหว่างรูปถ่ายทางอากาศแผ่นพิมพ์เขียว และลงทะเบียนหนังสือรับรอง
การทำประโยชน์ (น.ส.๔) ทางสำนักงานที่ดินจังหวัด ทั้งนี้ให้ส่งพร้อมกับรายงานประจำเดือน
(ท.ก.๑๐)

ข้อ ๓๖ น.ส.๓ ก.ซึ่งออกสืบเนื่องจากแบบแจ้งการครอบครอง (ส.ค.๑)
และใบจอง ให้รายงานเปลี่ยนแปลงทะเบียนการครอบครองที่ดิน ผ่านจังหวัดไปยังกรมที่ดิน

ส่วนที่ ๑๑

การเก็บสารบบที่ดิน

ข้อ ๓๗ นำแบบแจ้งการครอบครอง (ส.ค.๑) หรือใบจอง ฉบับอำเภอมารวม
กับเอกสารการออก น.ส.๓ ก. ส่วนการบันทึกรายการเรียงลำดับ และการเก็บเอกสาร
ให้ปฏิบัติตามคำสั่งกรมที่ดินที่ ๑๓/๒๕๑๕ ลงวันที่ ๒๒ กันยายน ๒๕๑๕ เรื่อง การเก็บเอกสารที่ดิน
ที่หนังสือรับรองการทำประโยชน์แบบ น.ส.๓ ก.ส่วน น.ส.๓ ก.ฉบับสำนักงานที่ดินอำเภอ
เก็บไว้ในแฟ้ม น.ส.๓ ก.ตามลำดับเลขที่ของ น.ส.๓ ก.นั้น

ส่วนที่ ๑๒

การเก็บหลักฐานแผนที่

ข้อ ๓๘ การเก็บหลักฐานแผนที่ ให้ปฏิบัติตามระเบียบกรมที่ดิน ว่าด้วยการ
ควบคุมต้นร่างแผนที่ รายการรังวัด รายการคำนวณเนื้อที่ และระวางรูปถ่ายทางอากาศ

หมวด ๒

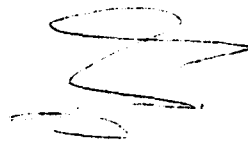
การออกหนังสือรับรองการทำประโยชน์ (น.ส.๓)

ข้อ ๓๘ เมื่อปรากฏว่าที่ดินที่ผู้ขอออก น.ส.๓ ก. ไม่มีระวางรูปถ่ายทางอากาศ ใช้ในสำนักงานที่ดินอำเภอ ให้ตรวจสอบว่าตำแหน่งที่ดินนั้น อยู่ในระวางรูปถ่ายทางอากาศ ชื่อ หมายเลข แผนที่เท่าใด และให้ขอเบิกระวางรูปถ่ายทางอากาศแผ่นดังกล่าวไปยังกรมที่ดินโดยเร็ว

หากกรมที่ดินไม่มีระวางรูปถ่ายทางอากาศที่ขอเบิก หรือมีแต่มีเหตุขัดข้องประการอื่น ซึ่งไม่สามารถออก น.ส.๓ ก. ในระวางรูปถ่ายทางอากาศได้ จึงให้ออกเป็น น.ส.๓ และให้นำหลักฐานที่แสดงว่าไม่มีระวางรูปถ่ายทางอากาศหรือเหตุขัดข้องประการอื่น ซึ่งผ่านการพิจารณาเห็นชอบจากกรมที่ดินแล้วรวมไว้ในเรื่องด้วย

ข้อ ๔๐ การออก น.ส.๓ ให้ปฏิบัติตามความในหมวด ๑ โดยอนุโลม เว้นแต่การใช้แบบพิมพ์ให้ใช้แบบพิมพ์ น.ส.๓ และการให้เลขที่ น.ส.๓ ให้ใช้เลขที่เล่ม.... หน้า..... ในทะเบียนการครอบครองที่ดิน หรือต่อจากทะเบียนการครอบครองที่ดินแล้วแต่กรณี.

ประกาศ ณ วันที่ ๑๔ กุมภาพันธ์ ๒๕๒๔

(นายศิริ เกวลินสฤกษ์)

อธิบดีกรมที่ดิน